

4. uge

"HERREN er vores Gud"

Femte Mosebog 6 og 7; 10,12-15

"Derfor skal du elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke" (5 Mos 6,5).

Hovedtanke

Alle Guds love og forordninger er kommentarer og vejledninger til hans største lov: at elske ham.

Introduktion

"Elsker du mig?", spørger hustruen sin mand.

"Det ved du jo," svarer han.

"Men det er jo længe siden, du har sagt mig det."

"Alligevel ved du, at jeg elsker dig!"

"Vær venlig at sige det lidt oftere! Jeg ønsker at høre det engang imellem."

Kærligheden vil udtrykkes, digtes og synges om. Flere steder i Skriften siger Gud, at han elsker os uden ophør. Det er ikke for ingenting, at Bibelen kaldes "Guds kærlighedsbrev".

Kærligheden vil praktiseres og leves. Gud udtrykker sin kærlighed til os mennesker i sine handlinger, sit nærvær, sin omsorg og godhed, som han viser os.

Kærligheden vil gengældes. Det er Guds dybfølte ønske, at mennesker reagerer på hans kærlighed med kærlighed. Han opløfter dette ønske til det største "bud".

Denne uge overvejer vi dette ønske fra Gud og den sammenhæng, det står i.

Oversigt

Søndag	At elske Herren	5 Mos 6,1-9
Mandag	Udæsk ikke Herren	5 Mos 6,10-25
Tirsdag	En Gud uden medlidenhed?	5 Mos 7,1-5
Onsdag	Et helligt folk	5 Mos 7,6-11
Torsdag	Herrens velsignelse	5 Mos 7,12-26
Fredag	At tjene den enestående Gud	5 Mos 10,12-15

At elske Herren

5 Mos 6,1-9

Hvad skal børnene "undervises" i?

Hvordan kan man befale kærlighed?

Forståelse

Efter gentagelsen af de 10 bud kommer Israels svar på Guds tale. Tilsyneladende drejer det sig om modsætninger (jf. 1 Joh 4,18): Israel skal frygte Gud (v. 2; jf. Åb 14,7) og samtidig elske ham af hele hjertet (v. 5). Men gudsfrygt er ikke angst (at være bange for Gud). "Gudsfrygt er at tage hans kærlighed alvorligt. Den ytrer sig i at tage buddene alvorligt" (WStB, *Das fünfte Buch Mose*, 91). Løfterne om et langt og lykkeligt liv i det forjættede land gælder de lydige.

"Shema Israel" (Hør, Israel) er en af de vigtigste skriftsteder i Det Gamle Testamente. Dette er trosbekendelsen til den eneste Gud, der reciteres af fromme jøder ved morgen- og aftenbønnen indtil i dag. Den kræver hele menneskets uindskrænkede kærlighed til og altomfattende trofasthed overfor Gud. Den "indskrænkes ikke til en følelse, men finder udtryk i lydighed overfor Guds vilje: at holde buddene. Disse bud – ikke kun det basale bud v. 5 – er det nødvendigt at indskærpe med alle midler (v. 6-9) ... V. 5 nævnes af Jesus som svar på spørgsmålet om det første bud af alle (Mark 12,28-30)" (SEB 224).

Anvendelse

"Af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke" – her er der tale om afgjort beslutsomhed. Hvornår er dette vanskeligt hhv. let for mig?

Refleksion

Den, der frygter Herren, behøver ikke at frygte for noget andet.

Udæsk ikke Herren

5 Mos 6,10-25

Hvilke argumenter har Gud for de krav, han stiller?

Hvad motiverer mennesker til at gøre, "hvad der er ret og godt"?

Forståelse

Velstanden i det lovede land og de guder, der tilbedes der, kan udgøre en fare for folket og forlede dem til at vende sig bort fra Herren, at glemme hans frelsergerninger, at tvivle på Guds godhed og ledelse. Han advarer derfor israelitterne om ikke at udæske ham igen som i Massa (2 Mos 17,1-7). Kun ved at stole på, at Gud er med dem, vil de kunne nyde landets velsignelser. Derfor bør de også være opmærksomme på hans formaninger og befalinger, fordi de tjener alles vel (v. 17-18).

Guds befalinger "er ikke vilkårlige krav, men forordninger, der beskytter og fremmer folkets og den enkeltes liv. Som sådanne er de baseret på Guds frelsesvilje, som grundlæggende viste sig i befrielsen af hans folk" (SEB 225). Hvis folket gør sig umage med at orientere sig efter disse befalinger, vil Gud anse dem for at være retfærdige. "Deri består vores retfærdighed" (v. 25).

Refleksion

"For det er ikke dem, som hører loven, der er retfærdige for Gud, men de, som gør loven, vil blive gjort retfærdige" (Rom 2,13).

"Guds retfærdighed [er åbenbaret] ved tro på Jesus Kristus for alle, som tror. (...) og ufortjent gøres de retfærdige af hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus" (Rom 3,22-24).

En Gud uden medlidenhed?

5 Mos 7,1-5

Hvilken holdning overfor kana'anæerne kræves ifølge Femte Mosebog?

Hvordan passer denne vejledning ind i det samlede billede af Bibelens udsagn?

Forståelse

De fleste bibellæsere står uforstående overfor denne forordning (jf. 5 Mos 20,10–18). Den udgør sammen med andre udsagn – også i Det Gamle Testamente – et tydeligt spændingsfelt. Der findes flere forsøg på at forstå dem:

1. Det handler om en ekstraordinær guddommelig retshandling, hvor Gud forud havde ventet tålmodigt på en forbedring (jf. 1 Mos 15,16).
2. Det er et tegn på Guds omsorg, at han bevarer sit folk fra at overtage onde kana'anæiske skikke (5 Mos 12,29–31; 18,9–13).
3. På den anden side viser patriarkernes historier ingen frygt for kontakt med den lokale befolkning, og adfærden over for fremmede burde ifølge Femte Mosebog være præget af storsind. Tekster som Salme 87 har alle folks frelse for øje.
4. Parallele tekster taler "kun" om udvisning og ikke om udslettelse (2 Mos 23,38; 3 Mos 18,24; 4 Mos 33,52; 5 Mos 12,2). Faktum er, at Israel kun var i stand til delvis at indtage landet og aldrig har opfyldt dette krav fuldt ud (jf. Dom 1,18-36).

Anvendelse

Teksten har et ubehageligt virkningsforløb med mange lignende ugerninger til følge andre steder. Blandt andet inspirerede den til massakrerne mod den muslimske og jødiske befolkning i slutningen af det første korstog (1099), massakrerne på de amerikanske indianere og den spanske erobring i Latinamerika. Jesus åbenbarede derimod en Gud, der ikke bruger vold eller fordriver mennesker. For kristne er det målestokken for deres adfærd over for (alle) andre mennesker.

Et helligt folk

5 Mos 7,6-11

Hvad er årsagen og berettigelsen til, at folket kan kaldes helligt?

Hvor kommer jeg i berøring med Guds hellighed?

Forståelse

”At der overalt i Israels omverden findes hellige steder, tider og genstande, endda en hellig gud, er velkendt (...) Underligt og enestående er det (...) at Israel i Det Gamle Testamente i sin helhed erklæres for at være ’hellig’ og kaldes et ’helligt folk.’” Nogle steder i Det Gamle Testamente forventes denne *hellighed* af folket. ”I skal være hellige” (3 Mos 11,45; 19,2 m.fl.).

”I modsætning hertil er folkets hellighed i 5. Mosebog ikke en fordring, men et løfte.” Den er Guds omfattende ejendomskrav på Israel. ”Israel har ikke givet sig selv dette navn, det kommer ligesom udefra, fra Herren” (WStB, *Das fünfte Buch Mose*, 98f.).

Gud udvalgte, elskede og forløste folket. Han er den trofaste Gud, der står fast ved sin pagt og sin ed – uanset hvilket svar han finder hos sit folk. ”Budskabet om Guds kærlighed, der går forud for alle menneskelige gerninger, kommer inden for Det Gamle Testamente særlig tydeligt til udtryk her ” (SEB 226).

Anvendelse

Apostlen Peter overfører tanken om guddommelig udvælgelse og kaldelse til hellighed til den kristne menighed. ”I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk” (1 Pet 2,9). Hvad er så forskellen mellem den gamle og den nye pagt på dette område?

Refleksion

”Det er hellige mennesker, der gør det lettere for andre at tro på Gud” (Nathan Söderblom).

Herrens velsignelse

5 Mos 7,12-26

For hvilke områder af livet giver Gud løfte om sin velsignelse?

Hvor viser Guds velsignelse sig nu til dags?

Forståelse

”Følgerne af lydighed mod Guds bud beskrives med lysende farver. Gud giver velsignelsernes fylde til dem, der ærer ham og forventer alle gode gaver fra ham (og ikke fra andre guder)” (SEB 226).

Er velsignelsen så en belønning for god opførsel? Selvom velsignelsen er knyttet til lydighed, forbliver den stadig en fri gave, som Gud af kærlighed og omsorg vil give sine børn. Trods det falder lydighed og velstand ikke altid sammen.

I Deuteronomium – det vil sige umiddelbart før landet tages i besiddelse – tilsikrer Gud sit folk om sine velsignelsers mange rigdomme. Det vil have synlige følger på alle livets områder: i landbrug og dyreavl, i frugtbarhed og sundhed såvel som i tvister med modstandere og fjender.

At tjene den enestående Gud

5 Mos 10,12-15

Hvilken betydning har rækkefølgen af Guds krav?

Forståelse

Med et retorisk spørgsmål sammenfatter Moses Guds forventninger til hans lille, udvalgte folk. Idet han henvender sig til det enkelte menneske i folket, opfordrer han dem til ...

- at frygte ham, dvs. at omgås ham med respekt og ærefrygt (jf. Åb 14,7).
- at vandre på alle hans veje (jf. 1 Mos 5,22; 6,9; 17,1; Sl 25,4).
- at elske ham af hele deres hjerte og tjene ham med glæde.
- at holde hans befalinger. Her menes ikke kun de 10 bud, men alle forordninger i Femte Mosebog.

Løftet om, at det må gå dem vel, gælder dem, der adlyder.

Resumé

Gud giver sit folk forordninger og love, fordi han vil velsigne dem med et menings- og fredfyldt liv i det lovede land.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

- 1 "First things first!" ("Det vigtigste først"). Hvornår gælder dette udsagn?

Hvordan lykkes det for jer at prioritere hensigtsmæssigt? Hvorfor er det ikke altid så lige til?
- 2  5 Mos 6,4-5
Hvad forventer Gud af sit folk? Hvad er det vigtigste for ham?

Hvad betyder det at elske Gud? Hvad menes der med at gøre det "af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke"? Hvilke praktiske konsekvenser har det?
- 3  5 Mos 6,16-19
Hvordan kan et menneske udfordre Gud (v. 16, 2020)?
I hvilke situationer er vi fristet til at forholde os på lignende måde? Hvordan forholder I jer til det?
- 4  5 Mos 7,6-8
Hvem gælder dette løfte i dag?
Hvilken betydning har det for os at være et helligt folk?
Hvilke velsignelser og opgaver er der forbundet med det?
- 5 Hvad kan hjælpe os til at prioritere hensigtsmæssigt?
(Her kan der udveksles praktiske tips om selvledelse.)